BONUS #5

SOCJOLOGIA | SZKOŁA ŚREDNIA

KARTY DIAGNOSTYCZNE I MONITORUJĄCE

Z SOCJOLOGII

Gotowe narzędzia do rozpoznawania trudności, obserwowania postępów i planowania dalszej pracy z uczniem.

DIAGNOZA • OBSERWACJA • POSTĘP • WSPARCIE

KARTA 01

SOCJOLOGIA | SZKOŁA ŚREDNIA

INFORMACJE O MATERIALE

© 2026. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Materiał „Karty Diagnostyczne i Monitorujące z Socjologii” został przygotowany jako praktyczne narzędzie wspierające pracę nauczyciela.

Materiał może być drukowany i wykorzystywany przez nabywcę podczas własnych zajęć edukacyjnych.

Zabronione jest odsprzedawanie, publiczne udostępnianie, kopiowanie do celów komercyjnych oraz rozpowszechnianie pliku cyfrowego osobom trzecim.

DO CZEGO SŁUŻĄ TE KARTY?

Do diagnozowania trudności, obserwowania postępów oraz planowania dalszego wsparcia ucznia.

Karty mają charakter edukacyjny i nie zastępują formalnych procedur diagnostycznych ani specjalistycznej oceny psychologiczno-pedagogicznej.

MATERIAŁ DLA NAUCZYCIELA

SPIS TREŚCI

Od szybkiej diagnozy do świadomego planowania dalszej pracy.

01

01 — JAK KORZYSTAĆ Z KART

04 Otwarcie modułu
05 Jak korzystać z kart?
06 Skala diagnostyczna i zasady obserwacji
07 Ogólna karta diagnostyczna ucznia
08 Ogólna karta monitorowania postępów

02

02 — KARTY DIAGNOSTYCZNE

09 Otwarcie modułu
10 Spojrzenie socjologiczne
11 Socjalizacja, grupy, status i role
12 Émile Durkheim
13 Karol Marks
14 Max Weber
15 Kultura, tożsamość i różnorodność
16 Nierówności i stratyfikacja społeczna
17 Praca i kapitalizm
18 Władza, państwo i polityka
19 Obywatelstwo, demokracja i ruchy społeczne

03

03 — KARTY MONITORUJĄCE

20 Otwarcie modułu
21–30 Monitorowanie postępów według obszarów tematycznych

04

04 — ANALIZA WYNIKÓW I PLAN DALSZEJ PRACY

31 Otwarcie modułu
32 Zbiorcza mapa diagnostyczna klasy
33 Mapa najczęstszych trudności
34 Plan wsparcia i powtórki
35 Diagnoza → Postęp

SOCJOLOGIA | SZKOŁA ŚREDNIA

NIE TYLKO „DOBRZE” LUB „ŹLE”.

Sprawdź, gdzie naprawdę pojawia się trudność.

Uczeń może pamiętać nazwisko autora,
ale nie rozumieć jego pojęć.

Może znać definicję,
ale nie rozpoznawać jej w codziennej sytuacji.

Może poprawnie wykonać zadanie,
a mimo to potrzebować pomocy przy samodzielnym wyjaśnieniu swojego rozumowania.

Dlatego dobra diagnoza nie pyta tylko:
„Czy uczeń zna odpowiedź?”

Pyta również:
„Co dokładnie uczeń już potrafi — a gdzie potrzebuje wsparcia?”

Karty w tym materiale pomogą Ci szybko zebrać te informacje i zamienić obserwację w konkretny plan dalszej pracy.

MOŻESZ UŻYĆ ICH:

- przed rozpoczęciem nowego bloku;
- po wyjaśnieniu materiału;
- po ćwiczeniach lub powtórce;
- podczas zajęć wyrównawczych;
- przed sprawdzianem;
- po zakończeniu działu.

MODUŁ 01

JAK KORZYSTAĆ Z KART

Kilka prostych zasad, które pomogą Ci czytać wyniki i planować kolejne kroki.

DIAGNOZA NIE KOŃCZY PRACY. DIAGNOZA POKAZUJE, OD CZEGO ZACZĄĆ.

OBSERWACJA | KRYTERIA | TRUDNOŚĆ | POSTĘP

Jak korzystać z kart?

Jedna karta. Kilka minut. Konkretna informacja o tym, czego uczeń potrzebuje.

1 WYBIERZ OBSZAR

Wybierz kartę odpowiadającą tematowi, który chcesz sprawdzić.

Durkheim / kultura / nierówności / władza

2 OBSERWUJ UCZNIA

Wykorzystaj odpowiedź, rozmowę, zadanie lub krótką sytuację społeczną.

Nie przekształcaj karty w długą próbę lub rozbudowany test.

3 ZAZNACZ POZIOM

Przy każdym kryterium zaznacz poziom, który najlepiej opisuje aktualne wykonanie.

1	2	3	4
WYMAGA WSPARCIA	CZĘŚCIOWO	SAMODZIELNIE	PEWNIE I ŚWIADOMIE

4 ZAPLANUJ KOLEJNY KROK

Nie zapisuj tylko wyniku. Zdecyduj, co należy zrobić dalej.

POWTÓRZYĆ | PRZEĆWICZYĆ | ROZSZERZYĆ

WAŻNE

Oceniaj to, co uczeń rzeczywiście pokazuje w danym momencie. Nie zakładaj, że pojedynczy błąd oznacza brak zrozumienia całego tematu.

Skala diagnostyczna

Zamiast jednego „tak/nie” — cztery poziomy, które pokazują, gdzie znajduje się uczeń.

POZIOM	CO WIDZISZ?	CO TO MOŻE OZNACZAĆ?	CO ZROBIĆ DALEJ?
1 – WYMAGA WSPARCIA	Uczeń nie rozpoznaje pojęcia lub odpowiada przypadkowo.	Brak podstawowego zrozumienia albo silne pomieszanie pojęć.	Wróć do prostego wyjaśnienia i konkretnego przykładu.
2 – CZĘŚCIOWO	Uczeń rozpoznaje elementy, ale myli pojęcia lub potrzebuje podpowiedzi.	Rozumienie jest fragmentaryczne.	Zastosuj porównanie, przykład i krótkie ćwiczenie.
3 – SAMODZIELNIE	Uczeń poprawnie rozpoznaje i wyjaśnia podstawową ideę bez pomocy.	Osiągnięto oczekiwany poziom.	Przejdź do zastosowania w nowej sytuacji.
4 – PEWNIE I ŚWIADOMIE	Uczeń wyjaśnia, uzasadnia i przenosi pojęcie na nowy przykład.	Rozumienie jest stabilne i elastyczne.	Rozszerzaj, porównuj i zadawaj pytania problemowe.

3 ZASADY DOBREJ OBSERWACJI

01 — Patrz na konkretne zachowanie lub odpowiedź.

02 — Oddziel brak wiedzy od chwilowej pomyłki.

03 — Porównuj ucznia przede wszystkim z jego wcześniejszym wynikiem.

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Ogólny profil ucznia

Szybki obraz umiejętności przed rozpoczęciem pracy lub nowego bloku.

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____ Data: _____

Nauczyciel: _____

OBSZAR OBSERWACJI	WYMAGA WSPARCIA	CZĘŚCIOWO	SAMODZIELNIE	PEWNIE I ŚWIADOMIE
1. Rozpoznaje podstawowe pojęcia socjologiczne.	☐	☐	☐	☐
2. Wyjaśnia pojęcia własnymi słowami.	☐	☐	☐	☐
3. Rozróżnia Durkheima, Marksa i Webera.	☐	☐	☐	☐
4. Łączy autora z właściwymi pojęciami.	☐	☐	☐	☐
5. Rozpoznaje pojęcie w konkretnej sytuacji społecznej.	☐	☐	☐	☐
6. Odróżnia podobne pojęcia.	☐	☐	☐	☐
7. Interpretuje krótki tekst lub przykład.	☐	☐	☐	☐
8. Dostrzega relacje między jednostką a społeczeństwem.	☐	☐	☐	☐
9. Łączy teorię z sytuacjami codziennymi.	☐	☐	☐	☐
10. Uzasadnia odpowiedź, a nie tylko ją wskazuje.	☐	☐	☐	☐

NAJWIĘKSZE TRUDNOŚCI

_____

_____

_____

MOCNE STRONY

_____

_____

_____

PRIORYTET NA DALSZĄ PRACĘ

- ☐ POJĘCIA
- ☐ AUTORZY
- ☐ INTERPRETACJA
- ☐ ZASTOSOWANIE
- ☐ UZASADNIANIE

KARTA MONITOROWANIA

Ogólny profil postępów ucznia

Porównaj wcześniejszy poziom z tym, co uczeń potrafi teraz.

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____

Okres obserwacji: _____

Nauczyciel: _____

OBSZAR	WCZEŚNIEJ	TERAZ	ZMIANA
Rozumienie pojęć	1 / 2 / 3 / 4	1 / 2 / 3 / 4	↓ = ↑
Rozróżnianie autorów	1 / 2 / 3 / 4	1 / 2 / 3 / 4	↓ = ↑
Interpretacja przykładów	1 / 2 / 3 / 4	1 / 2 / 3 / 4	↓ = ↑
Łączenie teorii z codziennością	1 / 2 / 3 / 4	1 / 2 / 3 / 4	↓ = ↑
Samodzielność odpowiedzi	1 / 2 / 3 / 4	1 / 2 / 3 / 4	↓ = ↑
Uzasadnianie	1 / 2 / 3 / 4	1 / 2 / 3 / 4	↓ = ↑

CO SIĘ POPRAWIŁO?

CO NADAL SPRAWIA TRUDNOŚĆ?

NASTĘPNY KROK

- ☐ wrócić do wyjaśnienia
- ☐ przećwiczyć na przykładach
- ☐ porównać podobne pojęcia
- ☐ zastosować w nowej sytuacji
- ☐ przejść do trudniejszego zadania

DIAGNOZA → PRACA → PONOWNA OBSERWACJA → POSTĘP

SOCJOLOGIA | SZKOŁA ŚREDNIA

KARTY DIAGNOSTYCZNE

Sprawdź nie tylko to, czy uczeń pamięta treść — ale czy naprawdę ją rozumie.

POJĘCIA

Czy rozpoznaje i rozumie?

AUTORZY

Czy potrafi ich rozróżnić?

DIAGNOZA

SYTUACJE

Czy potrafi zinterpretować przykład?

CODZIENNOŚĆ

Czy potrafi zastosować teorię?

Każda kolejna karta koncentruje się na jednym obszarze tematycznym i pomaga szybko określić, które elementy są już opanowane, a które wymagają dalszej pracy.

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Spojrzenie socjologiczne

Sprawdź, czy uczeń potrafi wyjść poza opis pojedynczej sytuacji i dostrzec jej społeczny kontekst.

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____ **Data:** _____

Nauczyciel: _____

A. CZY UCZEŃ ROZUMIE, CZYM JEST SPOJRZENIE SOCJOLOGICZNE?

1 — wymaga wsparcia 2 — częściowo 3 — samodzielnie 4 — pewnie i świadomie

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Rozumie, że socjologia bada życie społeczne, relacje i zbiorowości.	☐	☐	☐	☐
2. Odróżnia wyjaśnienie indywidualne od społecznego.	☐	☐	☐	☐
3. Dostrzega wpływ norm społecznych na zachowanie.	☐	☐	☐	☐
4. Rozpoznaje znaczenie grup i instytucji.	☐	☐	☐	☐
5. Dostrzega, że podobne sytuacje mogą tworzyć szerszy wzór społeczny.	☐	☐	☐	☐
6. Potrafi zadać pytanie socjologiczne dotyczące codziennej sytuacji.	☐	☐	☐	☐

B. SPRAWDŹ NA PRZYKŁADZIE

W jednej klasie większość uczniów korzysta podczas przerw z telefonów. Osoba, która tego nie robi, często czuje się wykluczona z rozmów i wspólnych tematów.

Co może zainteresować socjologa w tej sytuacji?

_____

_____

_____

C. NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ?

- ☐ uczeń opisuje tylko zachowanie jednostki
- ☐ dostrzega wpływ grupy
- ☐ dostrzega nieformalną normę
- ☐ rozpoznaje presję społeczną
- ☐ wskazuje relację między jednostką a grupą
- ☐ formułuje własne pytanie socjologiczne

D. NAJWAŻNIEJSZA TRUDNOŚĆ

- ☐ rozumienie pojęć
- ☐ przejście od jednostki do społeczeństwa
- ☐ rozpoznawanie norm
- ☐ analiza sytuacji
- ☐ formułowanie pytań
- ☐ uzasadnianie odpowiedzi

E. NOTATKA NAUCZYCIELA

_____

_____

_____

CO DALEJ?

☐ POWTÓRZYĆ PODSTAWY	☐ PRZEĆWICZYĆ NA PRZYKŁADACH	☐ PRZEJŚĆ DO TRUDNIEJSZEJ ANALIZY

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Socjalizacja, grupy, status i role

Sprawdź, czy uczeń rozumie, jak uczymy się życia społecznego i funkcjonujemy w różnych grupach.

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____ **Data:** _____

A. ROZPOZNAWANIE POJĘĆ

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Wyjaśnia, czym jest socjalizacja.	☐	☐	☐	☐
2. Rozpoznaje rodzinę, szkołę, grupę rówieśniczą i media jako środowiska socjalizacji.	☐	☐	☐	☐
3. Rozumie, czym jest grupa społeczna.	☐	☐	☐	☐
4. Odróżnia status społeczny od roli społecznej.	☐	☐	☐	☐
5. Rozpoznaje oczekiwania związane z pełnioną rolą.	☐	☐	☐	☐
6. Rozumie, że jedna osoba może pełnić wiele ról jednocześnie.	☐	☐	☐	☐
7. Dostrzega możliwość konfliktu między rolami.	☐	☐	☐	☐

B. SZYBKI TEST ROZRÓŻNIANIA

Połącz przykład z pojęciem, które najlepiej go opisuje.

1. Uczeń •	• STATUS
2. Obowiązek przygotowania się do lekcji •	• ROLA
3. Rodzina •	• ŚRODOWISKO SOCJALIZACJI
4. Uczenie się zasad zachowania przy stole •	• SOCJALIZACJA
5. Napięcie między obowiązkami pracownika i rodzica •	• KONFLIKT RÓL

C. SYTUACJA SPOŁECZNA

Maja jest uczennicą, córką, koleżanką i zawodniczką szkolnej drużyny. Tego samego dnia ma ważny sprawdzian i trening przed zawodami.

Jakie role pełni Maja? _____

Gdzie może pojawić się konflikt ról? _____

_____

D. OBSERWACJA NAUCZYCIELA

- ☐ myli status z rolą
- ☐ nie rozpoznaje socjalizacji
- ☐ rozpoznaje pojęcia, ale nie stosuje ich do przykładu
- ☐ poprawnie interpretuje sytuację
- ☐ samodzielnie podaje własny przykład

E. PRIORYTET

- ☐ SOCJALIZACJA
- ☐ GRUPY
- ☐ STATUS
- ☐ ROLE
- ☐ KONFLIKT RÓL

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Émile Durkheim

FAKTY SPOŁECZNE | SOLIDARNOŚĆ | ANOMIA | INTEGRACJA

Sprawdź, czy uczeń rozumie, jak społeczeństwo wpływa na jednostkę i co dzieje się, gdy normy słabną.

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Łączy Durkheima z analizą porządku i integracji społecznej.	☐	☐	☐	☐
2. Rozumie pojęcie faktu społecznego.	☐	☐	☐	☐
3. Rozpoznaje zewnętrzny charakter norm społecznych.	☐	☐	☐	☐
4. Dostrzega presję społeczną związaną z normami.	☐	☐	☐	☐
5. Rozróżnia solidarność mechaniczną i organiczną na podstawowym poziomie.	☐	☐	☐	☐
6. Wyjaśnia, czym jest anomia.	☐	☐	☐	☐
7. Rozpoznaje sytuację osłabienia lub niejasności norm.	☐	☐	☐	☐
8. Stosuje pojęcia Durkheima do konkretnego przykładu.	☐	☐	☐	☐

B. ROZPOZNAJ POJĘCIE

1 W szkole obowiązuje zasada punktualnego przychodzenia na lekcje. Uczeń, który regularnie się spóźnia, spotyka się z reakcją nauczycieli i klasy.

Pojęcie: _____

2 Mała społeczność opiera swoje życie na silnych tradycjach i bardzo podobnym stylu życia mieszkańców.

Pojęcie: _____

3 W nowoczesnym mieście ludzie wykonują bardzo różne zawody i są od siebie wzajemnie zależni.

Pojęcie: _____

4 Po gwałtownych zmianach część osób nie wie już, jakie zasady obowiązują i czego można oczekiwać od innych.

Pojęcie: _____

C. POTENCJALNE TRUDNOŚCI

- ☐ fakt społeczny = dowolne wydarzenie społeczne
- ☐ myli solidarność mechaniczną z organiczną
- ☐ zna słowo „anomia", ale nie rozumie sytuacji
- ☐ nie dostrzega wpływu norm
- ☐ poprawnie rozpoznaje pojęcia
- ☐ potrafi uzasadnić wybór

D. PYTANIE DIAGNOSTYCZNE

Dlaczego fakt społeczny nie jest po prostu indywidualnym wyborem jednej osoby?

_____

_____

_____

E. KOLEJNY KROK

☐ wrócić do faktów społecznych ☐ porównać typy solidarności ☐ przećwiczyć anomię ☐ analizować nowe sytuacje

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Karol Marks

PRACA | PRODUKCJA | KLASY | WŁASNOŚĆ | KONFLIKT | ALIENACJA

Sprawdź, czy uczeń dostrzega relacje między własnością, pracą, pozycją społeczną i konfliktem interesów.

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____ **Data:** _____

Nauczyciel: _____

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Łączy Marksa z analizą pracy, klas i nierówności.	☐	☐	☐	☐
2. Rozumie znaczenie własności środków produkcji.	☐	☐	☐	☐
3. Rozróżnia właściciela i pracownika najemnego.	☐	☐	☐	☐
4. Rozpoznaje różne interesy klas społecznych.	☐	☐	☐	☐
5. Rozumie pojęcie konfliktu klasowego.	☐	☐	☐	☐
6. Wyjaśnia alienację pracy na podstawowym poziomie.	☐	☐	☐	☐
7. Dostrzega związek między pozycją ekonomiczną a możliwościami działania.	☐	☐	☐	☐
8. Stosuje pytania Marksa do konkretnej sytuacji.	☐	☐	☐	☐

WŁASNOŚĆ → POZYCJA → INTERESY → KONFLIKT

B. TRZY PYTANIA MARKSA

KTO POSIADA?	KTO PRACUJE?	KTO DECYDUJE?
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Firma kurierska korzysta z aplikacji. Kurierzy wykonują dostawy, ale zasady przydzielania zleceń, stawki i system ocen są ustalane przez firmę.

Użyj powyższego przykładu, aby odpowiedzieć na trzy pytania Marksa.

C. CZY UCZEŃ DOSTRZEGA KONFLIKT INTERESÓW?

Podaj dwa możliwe interesy pracownika i dwa możliwe interesy właściciela firmy.

PRACOWNIK	WŁAŚCICIEL
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____

D. ALIENACJA — SZYBKA DIAGNOZA

Pracownik wykonuje codziennie ten sam niewielki fragment produktu, nie decyduje o sposobie pracy i nie widzi efektu końcowego.

Czy sytuacja może być analizowana przez pojęcie alienacji?

☐ TAK ☐ NIE

Dlaczego? _____

_____

_____

E. OBSERWACJA NAUCZYCIELA

- ☐ myli klasę społeczną z grupą dowolnego rodzaju
- ☐ nie rozumie własności środków produkcji
- ☐ widzi nierówność, ale nie relację interesów
- ☐ rozpoznaje konflikt
- ☐ poprawnie rozumie alienację
- ☐ samodzielnie analizuje relację pracy

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Max Weber

DZIAŁANIE SPOŁECZNE • SENS • RACJONALIZACJA • BIUROKRACJA • WŁADZA

Sprawdź, czy uczeń potrafi analizować znaczenie, jakie ludzie nadają swoim działaniom.

DZIAŁANIE → SENS → INNI

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Łączy Webera z analizą działania społecznego.	☐	☐	☐	☐
2. Rozumie, że działanie społeczne ma znaczenie dla działającej osoby.	☐	☐	☐	☐
3. Rozpoznaje, że działanie jest zorientowane na innych.	☐	☐	☐	☐
4. Rozróżnia podstawowe motywy działań.	☐	☐	☐	☐
5. Rozumie proces racjonalizacji.	☐	☐	☐	☐
6. Rozpoznaje podstawowe cechy biurokracji.	☐	☐	☐	☐
7. Dostrzega znaczenie reguł, kompetencji i hierarchii.	☐	☐	☐	☐
8. Potrafi zastosować perspektywę Webera do sytuacji codziennej.	☐	☐	☐	☐

B. DZIAŁANIE CZY NIE?

Czy każde zachowanie jest działaniem społecznym?

1. Ktoś otwiera parasol, ponieważ zaczyna padać.

☐ DZIAŁANIE SPOŁECZNE
☐ NIEKONIECZNIE

2. Uczeń ubiera się elegancko, ponieważ chce zrobić dobre wrażenie podczas rozmowy.

☐ DZIAŁANIE SPOŁECZNE
☐ NIEKONIECZNIE

3. Osoba zamieszcza komentarz w internecie, oczekując reakcji innych.

☐ DZIAŁANIE SPOŁECZNE
☐ NIEKONIECZNIE

C. JAKI SENS MA DZIAŁANIE?

Uczeń zostaje po lekcji, aby pomóc koledze zrozumieć materiał.

Jakie znaczenie może mieć to działanie dla ucznia?

_____

_____

_____

D. BIUROKRACJA

Zaznacz elementy typowe dla organizacji biurokratycznej.

☐ jasno określone stanowiska
☐ formalne procedury
☐ hierarchia
☐ podział obowiązków
☐ działanie wyłącznie spontaniczne
☐ brak zasad

E. DIAGNOZA TRUDNOŚCI

☐ traktuje każde zachowanie jako działanie społeczne
☐ nie analizuje sensu działania
☐ myli Webera z Durkheimem
☐ myli biurokrację z chaosem organizacyjnym
☐ poprawnie rozpoznaje perspektywę Webera

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Kultura, tożsamość i różnorodność

Sprawdź, czy uczeń rozumie, że kultura organizuje znaczenia, normy, symbole i sposoby życia.

Uczeń/Uczennica: _____ Data: _____

Klasa: _____ Nauczyciel: _____

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Rozumie kulturę jako sposób organizowania znaczeń i praktyk społecznych.	☐	☐	☐	☐
2. Rozróżnia normy i wartości.	☐	☐	☐	☐
3. Rozpoznaje znaczenie symboli.	☐	☐	☐	☐
4. Rozumie związek kultury z tożsamością.	☐	☐	☐	☐
5. Dostrzega różnorodność kulturową.	☐	☐	☐	☐
6. Rozpoznaje ocenianie innych kultur przez własne standardy.	☐	☐	☐	☐
7. Rozumie ideę relatywizmu kulturowego.	☐	☐	☐	☐
8. Potrafi analizować praktykę kulturową bez natychmiastowej oceny.	☐	☐	☐	☐

B. NORMA, WARTOŚĆ CZY SYMBOL?

PRZYKŁAD	NORMA	WARTOŚĆ	SYMBOL
Pomaganie osobom potrzebującym	☐	☐	☐
Czerwone światło drogowe	☐	☐	☐
Zasada zachowania ciszy w bibliotece	☐	☐	☐
Flaga państwowa	☐	☐	☐
Przekonanie, że uczciwość jest ważna	☐	☐	☐

C. SYTUACJA

Uczeń mówi: „Ten zwyczaj jest dziwny, bo u nas robi się to inaczej".

1. Jakie pojęcie może pomóc przeanalizować taki sposób oceniania?

_____

_____

Jak można spojrzeć na tę samą sytuację inaczej?

_____

_____

D. TOŻSAMOŚĆ

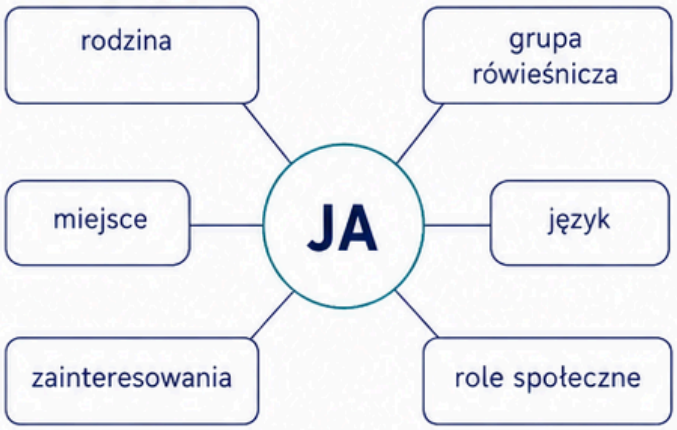

Czy uczeń rozumie, że tożsamość jest kształtowana w wielu relacjach i kontekstach?

☐ TAK ☐ CZĘŚCIOWO ☐ NIE

E. PRIORYTET

- ☐ kultura
- ☐ normy i wartości
- ☐ symbole
- ☐ tożsamość
- ☐ etnocentryzm
- ☐ relatywizm kulturowy

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Nierówności i stratyfikacja społeczna

Sprawdź, czy uczeń odróżnia zwykłe różnice między ludźmi od nierównego dostępu do zasobów i możliwości.

Uczeń/Uczennica: _____ Data: _____

Klasa: _____ Nauczyciel: _____

START A → możliwości START B → ograniczenia

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Odróżnia różnicę społeczną od nierówności społecznej.	☐	☐	☐	☐
2. Rozumie pojęcie stratyfikacji.	☐	☐	☐	☐
3. Rozpoznaje nierówny dostęp do zasobów.	☐	☐	☐	☐
4. Dostrzega znaczenie dochodu i majątku.	☐	☐	☐	☐
5. Rozumie znaczenie prestiżu i pozycji.	☐	☐	☐	☐
6. Dostrzega nierówny dostęp do edukacji i innych możliwości.	☐	☐	☐	☐
7. Rozumie, że miejsce startu społecznego może wpływać na dalsze szanse.	☐	☐	☐	☐
8. Potrafi analizować nierówność bez sprowadzania jej wyłącznie do indywidualnego wysiłku.	☐	☐	☐	☐

B. RÓŻNICA CZY NIERÓWNOŚĆ?

1. Dwie osoby lubią różne gatunki muzyki.	☐ RÓŻNICA	☐ NIERÓWNOŚĆ
2. Jedna szkoła ma nowoczesne laboratoria i małe klasy, a druga bardzo ograniczone wyposażenie.	☐ RÓŻNICA	☐ NIERÓWNOŚĆ
3. Dwie osoby wybierają inne kolory ubrań.	☐ RÓŻNICA	☐ NIERÓWNOŚĆ
4. Mieszkańcy jednego regionu mają znacznie trudniejszy dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej.	☐ RÓŻNICA	☐ NIERÓWNOŚĆ

C. GDZIE WIDAĆ NIERÓWNOŚĆ?

☐ DOCHÓD	☐ EDUKACJA	☐ ZDROWIE	☐ WŁADZA	☐ PRESTIŻ

W których obszarach uczeń najłatwiej rozpoznaje nierówności?

_____

_____

_____

D. PYTANIE DIAGNOSTYCZNE

Dlaczego dwie osoby podejmujące podobny wysiłek nie zawsze mają takie same możliwości?

_____

_____

_____

E. TYPOWA TRUDNOŚĆ

- ☐ każdą różnicę uznaje za nierówność
- ☐ nierówność tłumaczy wyłącznie indywidualnymi decyzjami
- ☐ rozpoznaje zasoby, ale nie strukturę
- ☐ rozumie nierówny dostęp do możliwości
- ☐ potrafi wskazać kilka wymiarów nierówności

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Praca i kapitalizm

Sprawdź, czy uczeń potrafi analizować pracę
jako relację społeczną, a nie tylko indywidualne zajęcie.

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Rozumie pracę jako zjawisko społeczne.	☐	☐	☐	☐
2. Rozpoznaje podział pracy.	☐	☐	☐	☐
3. Rozumie relację między pracownikiem i pracodawcą.	☐	☐	☐	☐
4. Dostrzega znaczenie wynagrodzenia i warunków pracy.	☐	☐	☐	☐
5. Rozpoznaje wpływ technologii na organizację pracy.	☐	☐	☐	☐
6. Rozumie, że elastyczność może mieć zarówno korzyści, jak i koszty.	☐	☐	☐	☐
7. Rozpoznaje sytuacje niepewności zatrudnienia.	☐	☐	☐	☐
8. Potrafi analizować sytuację pracy z perspektywy różnych uczestników.	☐	☐	☐	☐

B. SYTUACJA: PRACA PRZEZ APLIKACJĘ

Kierowca sam wybiera godziny logowania do aplikacji.
Jednocześnie wysokość jego dochodu zależy od liczby zleceń, algorytmu i ocen klientów.

1. Co w tej pracy można uznać za elastyczne?

2. Co może ograniczać rzeczywistą swobodę pracownika?

C. KORZYŚĆ CZY RYZYKO?

	MOŻLIWA KORZYŚĆ	MOŻLIWE RYZYKO	ZALEŻY OD SYTUACJI
Elastyczne godziny	☐	☐	☐
Brak stałej liczby zleceń	☐	☐	☐
Praca zdalna	☐	☐	☐
Ocena przez system	☐	☐	☐
Możliwość łączenia kilku zajęć	☐	☐	☐

D. PERSPEKTYWY

TA SAMA SYTUACJA → RÓŻNE INTERESY

PRACOWNIK

Co może być dla niego ważne?

PRACODAWCA

Co może być dla niego ważne?

E. TRUDNOŚCI

- ☐ traktuje pracę wyłącznie jako wykonywanie zawodu
- ☐ nie dostrzega relacji interesów
- ☐ nie rozpoznaje wpływu technologii
- ☐ ocenia sytuację tylko jako „dobrą" lub „złą"
- ☐ dostrzega jednocześnie korzyści i ryzyka

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Władza, państwo i polityka

Sprawdź, czy uczeń rozumie, kto podejmuje decyzje, na jakiej podstawie i wobec kogo.

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____ **Data:** _____

Nauczyciel: _____

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Rozumie władzę jako zdolność wpływania na działania innych.	☐	☐	☐	☐
2. Odróżnia władzę od samej przemocy.	☐	☐	☐	☐
3. Rozumie znaczenie legitymizacji.	☐	☐	☐	☐
4. Rozpoznaje podstawowe elementy państwa.	☐	☐	☐	☐
5. Rozumie rolę instytucji publicznych.	☐	☐	☐	☐
6. Rozpoznaje znaczenie prawa i podatków.	☐	☐	☐	☐
7. Dostrzega politykę również poza okresem wyborów.	☐	☐	☐	☐
8. Potrafi analizować, kto podejmuje decyzję i kogo ona dotyczy.	☐	☐	☐	☐

B. CO TWORZY PAŃSTWO?

Zaznacz elementy związane z funkcjonowaniem państwa.

- ☐ ludność
- ☐ terytorium
- ☐ instytucje
- ☐ władza publiczna
- ☐ prawo
- ☐ pobór podatków
- ☐ wspólny ulubiony sport wszystkich mieszkańców
- ☐ identyczny styl życia wszystkich obywateli

C. KTO DECYDUJE?

Samorząd miasta postanawia ograniczyć ruch samochodowy w centrum i przeznaczyć więcej przestrzeni na transport publiczny oraz pieszych.

Kto podejmuje decyzję? _____

Kogo decyzja dotyczy? _____

Jakie różne interesy mogą się pojawić? _____

_____

_____

_____

D. WŁADZA I LEGITYMIZACJA

Dwie osoby wydają polecenie.
Jedna robi to jako uprawniony przedstawiciel instytucji, druga grozi użyciem siły.

Czy oba przypadki oznaczają ten sam rodzaj władzy? ☐ TAK ☐ NIE

Uzasadnij: _____

_____

_____

_____

E. OBSERWACJA

- ☐ utożsamia politykę wyłącznie z wyborami
- ☐ nie rozumie legitymizacji
- ☐ myli państwo z narodem
- ☐ potrafi wskazać instytucje
- ☐ dostrzega różne interesy
- ☐ analizuje skutki decyzji publicznych

KARTA DIAGNOSTYCZNA

Obywatelstwo, demokracja i ruchy społeczne

Sprawdź, czy uczeń rozumie, że obywatelstwo oznacza zarówno prawa, jak i możliwość uczestnictwa w życiu publicznym.

A. POZIOM OPANOWANIA

KRYTERIUM	1	2	3	4
1. Rozumie pojęcie obywatelstwa.	☐	☐	☐	☐
2. Rozpoznaje podstawowe prawa obywatelskie.	☐	☐	☐	☐
3. Rozumie, że prawa wymagają możliwości rzeczywistego korzystania z nich.	☐	☐	☐	☐
4. Dostrzega różne formy uczestnictwa publicznego.	☐	☐	☐	☐
5. Nie ogranicza demokracji wyłącznie do wyborów.	☐	☐	☐	☐
6. Rozumie znaczenie debaty, organizacji i kontroli władzy.	☐	☐	☐	☐
7. Rozpoznaje działanie ruchu społecznego.	☐	☐	☐	☐
8. Dostrzega znaczenie działania zbiorowego.	☐	☐	☐	☐

B. PRAWO — CO TO ZNACZY W PRAKTYCE?

PRAWO	CO OZNACZA?	CZEGO POTRZEBA, ABY Z NIEGO KORZYSTAĆ?
Prawo do edukacji		
Prawo do informacji		
Prawo do udziału w życiu publicznym		

C. CZY TO JEST UCZESTNICTWO OBYWATELSKIE?

Głosowanie w wyborach	☐ TAK	☐ NIE	☐ ZALEŻY / WYJAŚNIJ
Podpisanie petycji	☐ TAK	☐ NIE	☐ ZALEŻY / WYJAŚNIJ
Udział w konsultacjach lokalnych	☐ TAK	☐ NIE	☐ ZALEŻY / WYJAŚNIJ
Działanie w organizacji społecznej	☐ TAK	☐ NIE	☐ ZALEŻY / WYJAŚNIJ
Pokojowa demonstracja	☐ TAK	☐ NIE	☐ ZALEŻY / WYJAŚNIJ
Śledzenie decyzji władz	☐ TAK	☐ NIE	☐ ZALEŻY / WYJAŚNIJ

D. RUCH SPOŁECZNY

Grupa mieszkańców przez wiele miesięcy organizuje spotkania, zbiera podpisy, prowadzi kampanię informacyjną i domaga się zmiany lokalnej polityki dotyczącej ochrony terenów zielonych.

Jakie cechy działania zbiorowego widzisz w tej sytuacji?

_____

_____

_____

E. DEMOKRACJA TO WIĘCEJ NIŻ WYBORY

WYBORY

- _____
- _____
- _____
- _____

=

DEMOKRATYCZNE UCZESTNICTWO

F. NAJWAŻNIEJSZA TRUDNOŚĆ

- ☐ prawa obywatelskie
- ☐ rzeczywisty dostęp do praw
- ☐ demokracja
- ☐ uczestnictwo
- ☐ ruchy społeczne
- ☐ działanie zbiorowe

G. PODSUMOWANIE DIAGNOZY MODUŁU

PO TYM OBSZARZE UCZEŃ JEST GOTOWY, ABY:

- ☐ przejść do kolejnego tematu
- ☐ utrwalić pojęcia
- ☐ przećwiczyć interpretację
- ☐ pracować na bardziej złożonych przykładach

MODUŁ 03

KARTY MONITORUJĄCE

Sprawdź, co zmieniło się po wyjaśnieniu, ćwiczeniach, powtórce lub dodatkowym wsparciu.

NIE SPRAWDZAJ TYLKO WYNIKU. SPRAWDŹ ZMIANĘ.

1 DIAGNOZA → 2 PRACA → 3 PONOWNA OBSERWACJA → 4 PORÓWNANIE → 5 KOLEJNY KROK

Te karty pozwalają porównać wcześniejszy poziom ucznia z aktualnym wykonaniem. Dzięki temu łatwiej zauważyć nie tylko błędy, ale także realny postęp.

- **CO SIĘ POPRAWIŁO?**
- **CO NADAL JEST TRUDNE?**
- **CO JEST JUŻ STABILNE?**
- **CO ROBIMY DALEJ?**

POSTĘP NIE ZAWSZE OZNACZA PRZEJŚCIE Z 1 DO 4.

Czasem ważną zmianą jest przejście z „nie rozumiem” do „rozumiem z pomocą”.

KARTA MONITOROWANIA

Spojrzenie socjologiczne

Czy uczeń coraz częściej dostrzega społeczne mechanizmy zamiast zatrzymywać się na opisie pojedynczej osoby?

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____ **Data diagnozy:** _____ **Data obserwacji:** _____

A. PORÓWNANIE POZIOMU

UMIEJĘTNOŚĆ	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozpoznaje społeczny kontekst sytuacji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Dostrzega wpływ grupy na jednostkę.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozpoznaje normy społeczne.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Dostrzega rolę instytucji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Oddziela opinię od analizy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Formułuje pytanie socjologiczne.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Wyjaśnia zachowanie przez więcej niż jeden czynnik.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Łączy codzienny przykład z szerszym zjawiskiem społecznym.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. SPRAWDŹ NA NOWYM PRZYKŁADZIE

W części szkół uczniowie coraz częściej korzystają z platform internetowych do nauki, komunikacji, oddawania prac i sprawdzania ocen.

Co w tej sytuacji może badać socjolog?

_____

_____

_____

Czy odpowiedź ucznia jest bardziej społeczna niż podczas pierwszej diagnozy? ☐ TAK ☐ CZĘŚCIOWO ☐ NIE

C. CO SIĘ POPRAWIŁO?

- ☐ dostrzega więcej niż zachowanie jednostki
- ☐ zauważa normy
- ☐ zauważa wpływ grup
- ☐ dostrzega rolę instytucji
- ☐ formułuje pytania
- ☐ uzasadnia swoje wnioski

D. CO NADAL JEST TRUDNE?

- ☐ zbyt szybkie ocenianie
- ☐ brak kontekstu społecznego
- ☐ słabe uzasadnienie
- ☐ trudność z pojęciami
- ☐ problem z samodzielnym przykładem

E. KOLEJNY KROK

- ☐ więcej przykładów codziennych
- ☐ ćwiczyć pytania socjologiczne
- ☐ pracować nad uzasadnieniem
- ☐ przejść do analizy tekstu
- ☐ przejść do trudniejszych sytuacji

KARTA MONITOROWANIA

Socjalizacja, grupy, status i role

Sprawdź, czy uczeń lepiej rozróżnia pojęcia
i potrafi zastosować je do nowych sytuacji.

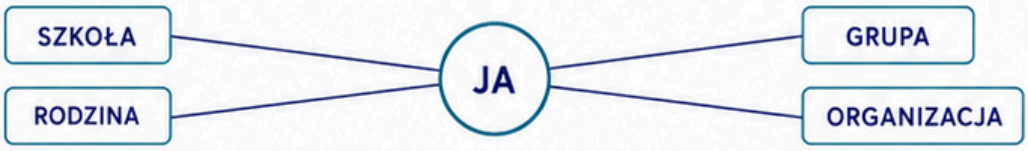

Uczeń/Uczennica: _____

Klasa: _____ **Pierwsza obserwacja:** _____ **Ponowna obserwacja:** _____

A. WCZEŚNIEJ I TERAZ

OBSZAR	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Wyjaśnianie socjalizacji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Rozpoznawanie środowisk socjalizacji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozpoznawanie grup społecznych	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Odróżnianie statusu od roli	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozpoznawanie oczekiwań związanych z rolą	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Rozumienie wielu ról jednej osoby	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Rozpoznawanie konfliktu ról	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWA SYTUACJA

Adam jest uczniem, starszym bratem, członkiem szkolnej drużyny oraz wolontariuszem.
W sobotę ma ważny mecz, ale wcześniej zobowiązał się pomóc podczas wydarzenia charytatywnego.

Jakie role pełni Adam? _____

_____

Czy może pojawić się konflikt ról? ☐ TAK ☐ NIE

Wyjaśnij: _____

C. CZY UCZEŃ JUŻ ROZRÓŻNIA?

STATUS vs ROLA	
Uczeń → status czy rola?	_____
Przygotowanie się do lekcji → status czy rola?	_____
Rodzic → status czy rola?	_____
Opieka nad dzieckiem → status czy rola?	_____

D. POSTĘP

NAJWIĘKSZA ZMIANA

_____

_____

POJĘCIE NADAL MYLONE

_____

_____

E. DECYZJA NAUCZYCIELA

- ☐ temat opanowany
- ☐ potrzebna krótka powtórka
- ☐ potrzebne przykłady
- ☐ potrzebne porównanie pojęć
- ☐ potrzebna indywidualna pomoc

KARTA MONITOROWANIA

Émile Durkheim

FAKTY SPOŁECZNE • SOLIDARNOŚĆ • ANOMIA • INTEGRACJA

Czy uczeń potrafi już nie tylko nazwać pojęcie,
ale wyjaśnić, dlaczego pasuje do sytuacji?

ROZPOZNANIE → UZASADNIENIE

A. PORÓWNANIE

UMIEJĘTNOŚĆ	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozpoznaje fakt społeczny.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Wyjaśnia zewnętrzny charakter norm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozumie społeczną presję norm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Rozróżnia solidarność mechaniczną i organiczną.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozumie anomię.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Rozpoznaje osłabienie norm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Łączy integrację z życiem społecznym.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Uzasadnia zastosowanie pojęcia.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWE SYTUACJE

1 W nowej firmie nie ma jasnych zasad dotyczących zakresu obowiązków. Pracownicy otrzymują sprzeczne polecenia i nie wiedzą, czego się od nich oczekuje.

Jakie pojęcie Durkheima może być pomocne?

_____

Dlaczego?

_____

_____

2 W niewielkiej wspólnocie większość osób wykonuje podobne zajęcia, podziela te same tradycje i silnie identyfikuje się z grupą.

Pojęcie: _____

Uzasadnienie: _____

_____

C. CZY POSTĘP JEST STABILNY?

- ☐ rozpoznaje pojęcie bez podpowiedzi
- ☐ potrzebuje listy pojęć
- ☐ rozpoznaje pojęcie, ale nie uzasadnia
- ☐ poprawnie uzasadnia
- ☐ podaje własny przykład

D. NAJWAŻNIEJSZA ZMIANA

WCZEŚNIEJ: _____

_____

TERAZ: _____

_____

E. KOLEJNY KROK

- ☐ wrócić do faktów społecznych
- ☐ utrwalić solidarność
- ☐ ćwiczyć anomię
- ☐ porównać Durkheima z innym autorem
- ☐ przejść do analizy tekstu źródłowego

KARTA MONITOROWANIA

Karol Marks

WŁASNOŚĆ • PRACA • KLASY • INTERESY • KONFLIKT • ALIENACJA

Sprawdź, czy uczeń potrafi teraz analizować relacje społeczne przez pytania o własność, pracę i decyzje.

A. PORÓWNANIE POZIOMU

UMIEJĘTNOŚĆ	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozumie własność środków produkcji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Rozróżnia właściciela i pracownika.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozpoznaje interes ekonomiczny.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Dostrzega konflikt interesów.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozumie pojęcie klasy społecznej.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Rozpoznaje alienację.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Analizuje relacje pracy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Uzasadnia odpowiedź przez strukturę sytuacji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWY PRZYKŁAD

Duża sieć handlowa planuje wydłużyć godziny otwarcia sklepów. Kierownictwo liczy na większą sprzedaż, a część pracowników obawia się trudniejszego grafiku i mniejszej ilości czasu dla rodziny.

KTO DECYDUJE?	KTO PRACUJE?	JAKIE INTERESY MOGĄ BYĆ RÓŻNE?
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

C. WCZEŚNIEJ / TERAZ

WCZEŚNIEJ UCZEŃ:	TERAZ UCZEŃ:
☐ opisywał sytuację	☐ opisywał sytuację
☐ wskazywał nierówność	☐ wskazywał nierówność
☐ rozpoznawał interesy	☐ rozpoznawał interesy
☐ analizował strukturę	☐ analizował strukturę

D. ALIENACJA — KONTROLA ROZUMIENIA

Pracownik wykonuje zadania według szczegółowych instrukcji systemu, nie ma wpływu na tempo ani sposób pracy i rzadko widzi końcowy efekt swoich działań.

Czy uczeń potrafi wyjaśnić związek z alienacją?

- ☐ NIE
- ☐ Z POMOCĄ
- ☐ SAMODZIELNIE
- ☐ SAMODZIELNIE I Z UZASADNIENIEM

E. CO NADAL WYMAGA PRACY?

- ☐ własność
- ☐ klasy
- ☐ interesy
- ☐ konflikt
- ☐ alienacja
- ☐ analiza relacji

F. KOLEJNY KROK

- ☐ prostszy przykład
- ☐ tabela „kto posiada / pracuje / decyduje"
- ☐ porównanie dwóch grup
- ☐ analiza współczesnej pracy
- ☐ porównanie Marks–Weber

KARTA MONITOROWANIA

Max Weber

DZIAŁANIE • SENS • RACJONALIZACJA • BIUROKRACJA • WŁADZA

Sprawdź, czy uczeń coraz pewniej pyta nie tylko „co się stało?“, ale także „jaki sens miało to działanie?“.

DZIAŁANIE ↓ SENS ↓ ORIENTACJA NA INNYCH

A. PORÓWNANIE

OBSZAR	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozpoznaje działanie społeczne.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Dostrzega orientację na innych ludzi.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Analizuje sens działania.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Rozpoznaje różne motywy działania.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozumie racjonalizację.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Rozpoznaje cechy biurokracji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Rozumie hierarchię i formalne reguły.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Stosuje perspektywę Webera do nowej sytuacji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWY PRZYKŁAD — JAKI SENS?

Uczeń publikuje w mediach społecznościowych zdjęcie z wydarzenia charytatywnego.

Czy **samo zachowanie** wystarcza, aby określić sens działania? ☐ TAK ☐ NIE

Jakie różne motywy mogą być możliwe?

1. _____
2. _____
3. _____

C. BIUROKRACJA — CZY UCZEŃ ROZPOZNAJE?

W urzędzie każdy pracownik ma określony zakres obowiązków, decyzje są dokumentowane, a sprawy przechodzą przez ustalone procedury.

- ☐ NIE ROZPOZNAJE
- ☐ ROZPOZNAJE Z POMOCĄ
- ☐ ROZPOZNAJE
- ☐ WYJAŚNIA I UZASADNIA

D. NAJWAŻNIEJSZY POSTĘP

Uczeń wcześniej:

_____

_____

_____

Uczeń teraz:

_____

_____

_____

E. TYPOWA TRUDNOŚĆ NADAL OBECNA

- ☐ każde zachowanie = działanie społeczne
- ☐ brak analizy sensu
- ☐ trudność z motywami
- ☐ biurokracja rozumiana wyłącznie negatywnie
- ☐ mylenie Webera z innymi autorami

F. DALEJ

- ☐ nowe sytuacje
- ☐ analiza motywów
- ☐ typy działania
- ☐ biurokracja
- ☐ porównanie Weber–Durkheim–Marks

KARTA MONITOROWANIA

Kultura, tożsamość i różnorodność

Sprawdź, czy uczeń coraz lepiej analizuje normy, wartości, symbole i różnice kulturowe bez upraszczania.

Uczeń/Uczennica: _____ Klasa: _____ Data: _____

A. PORÓWNANIE POZIOMÓW

OBSZAR	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozumie szerokie znaczenie kultury.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Rozróżnia normę i wartość.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozpoznaje symbol.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Łączy kulturę z tożsamością.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozumie różnorodność kulturową.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Rozpoznaje etnocentryzm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Rozumie relatywizm kulturowy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Unika automatycznej oceny nieznanej praktyki.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWA SYTUACJA

Podczas wymiany międzynarodowej uczniowie zauważają, że sposób zwracania się do nauczycieli, zachowanie podczas posiłków i zasady punktualności różnią się między grupami.

Czy różnica oznacza, że jeden sposób musi być „lepszy"? ☐ TAK ☐ NIE ☐ ZALEŻY — WYJAŚNIJ

_____

_____

C. CZY UCZEŃ NADAL MYLI?

PRZYKŁAD	NORMA	WARTOŚĆ	SYMBOL
Uczciwość	☐	☐	☐
Zakaz używania telefonu podczas sprawdzianu	☐	☐	☐
Pierścień ślubny	☐	☐	☐
Szacunek dla innych	☐	☐	☐

D. TOŻSAMOŚĆ — ROZWÓJ ROZUMIENIA

Czy uczeń potrafi wskazać kilka czynników wpływających na tożsamość jednej osoby?

- ☐ NIE
- ☐ 1 CZYNNIK
- ☐ KILKA CZYNNIKÓW
- ☐ KILKA CZYNNIKÓW + RELACJE MIĘDZY NIMI

E. POSTĘP

CO SIĘ POPRAWIŁO?

_____

_____

CO NADAL JEST TRUDNE?

_____

_____

F. NASTĘPNY KROK

☐ normy i wartości ☐ symbole ☐ tożsamość ☐ etnocentryzm ☐ relatywizm ☐ analiza bardziej złożonych przykładów

KARTA MONITOROWANIA

Nierówności i stratyfikacja

Sprawdź, czy uczeń lepiej odróżnia zwykłe różnice od nierównego dostępu do zasobów, praw i możliwości.

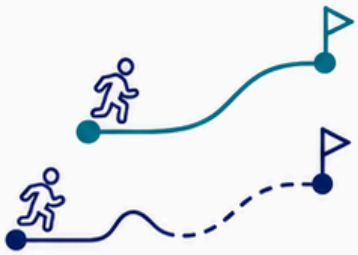

Uczeń/Uczennica: _____ Data diagnozy: _____ Data obserwacji: _____

Klasa: _____ Nauczyciel: _____

A. PORÓWNANIE

OBSZAR	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Odróżnia różnicę od nierówności.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Rozumie stratyfikację.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozpoznaje nierówny dostęp do zasobów.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Analizuje dochód i majątek.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Dostrzega prestiż.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Dostrzega dostęp do edukacji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Rozumie nierówność szans.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Unika wyjaśniania wszystkiego indywidualnym wysiłkiem.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWY PRZYKŁAD

Dwoje uczniów ma podobne wyniki i podobną motywację. Jedno z nich ma w domu własny komputer, spokojne miejsce do nauki i możliwość korzystania z dodatkowych zajęć. Drugie dzieli pokój z rodzeństwem i nie zawsze ma dostęp do sprzętu.

Czy widzisz tu różnicę, nierówność czy oba zjawiska? ☐ RÓŻNICA ☐ NIERÓWNOŚĆ ☐ OBA

Wyjaśnij: _____

_____

C. CZY UCZEŃ WIDZI WIĘCEJ NIŻ DOCHÓD?

Zaznacz wymiary nierówności, które uczeń potrafi samodzielnie wskazać.

☐ dochód ☐ majątek ☐ edukacja ☐ zdrowie ☐ prestiż ☐ władza

☐ miejsce zamieszkania ☐ dostęp do usług

D. WCZEŚNIEJ / TERAZ

WCZEŚNIEJ WYJAŚNIAŁ GŁÓWNIE PRZEZ:

_____

_____

_____

TERAZ DOSTRZEGA RÓWNIEŻ:

_____

_____

_____

E. CZY ANALIZA STAŁA SIĘ BARDZIEJ SOCJOLOGICZNA?

☐ JESZCZE NIE
☐ CZĘŚCIOWO
☐ WYRAŹNIE
☐ ZDECYDOWANIE

F. KOLEJNY KROK

☐ różnica vs nierówność
☐ wielowymiarowość nierówności
☐ szanse życiowe
☐ dane i wykresy
☐ analiza przyczyn
☐ analiza skutków

KARTA MONITOROWANIA

Praca i kapitalizm

Sprawdź, czy uczeń analizuje pracę bardziej wielostronnie: jako źródło dochodu, relację społeczną, organizację czasu i obszar różnych interesów.

A. PORÓWNANIE

OBSZAR	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozumie społeczne znaczenie pracy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Rozpoznaje podział pracy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozumie relację pracownik–pracodawca.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Dostrzega znaczenie warunków zatrudnienia.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozpoznaje wpływ technologii.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Dostrzega korzyści elastyczności.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Dostrzega ryzyka niepewności.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Analizuje różne interesy uczestników.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWA SYTUACJA

Firma pozwala części pracowników pracować z domu trzy dni w tygodniu.
Niektórzy cenią oszczędność czasu na dojazdach.
Inni mówią o trudności w oddzieleniu czasu pracy od czasu prywatnego.

Jakie korzyści może mieć ta forma pracy?

_____

_____

Jakie może mieć koszty lub ryzyka?

_____

_____

C. CZY UCZEŃ UNIKA PROSTYCH OCEN?

STWIERDZENIE	WCZEŚNIEJ	TERAZ
1. „Praca zdalna jest dobra."	☐ PROSTE ☐ CZĘŚCIOWE ☐ WIELOSTRONNE	☐ PROSTE ☐ CZĘŚCIOWE ☐ WIELOSTRONNE
2. „Elastyczna praca zawsze daje wolność."	☐ PROSTE ☐ CZĘŚCIOWE ☐ WIELOSTRONNE	☐ PROSTE ☐ CZĘŚCIOWE ☐ WIELOSTRONNE
3. „Technologia zawsze ułatwia pracę."	☐ PROSTE ☐ CZĘŚCIOWE ☐ WIELOSTRONNE	☐ PROSTE ☐ CZĘŚCIOWE ☐ WIELOSTRONNE

D. RÓŻNE PERSPEKTYWY

PRACOWNIK
Czy uczeń potrafi wskazać różne interesy tych osób?

_____

_____

_____

PRACODAWCA
Czy uczeń potrafi wskazać różne interesy tych osób?

_____

_____

_____

KLIENT / ODBIORCA
Czy uczeń potrafi wskazać różne interesy tych osób?

_____

_____

_____

E. CO SIĘ POPRAWIŁO?

- ☐ analiza kilku perspektyw
- ☐ rozpoznawanie ryzyka
- ☐ rozumienie elastyczności
- ☐ wpływ technologii
- ☐ warunki pracy
- ☐ uzasadnianie

F. DALEJ

- ☐ porównać modele pracy
- ☐ analiza danych
- ☐ praca platformowa
- ☐ prawa pracownicze
- ☐ automatyzacja
- ☐ bardziej złożone studium przypadku

KARTA MONITOROWANIA

Władza, państwo i polityka

Sprawdź, czy uczeń potrafi już analizować decyzje publiczne przez władzę, instytucje, legitymizację i różne interesy.

DECYZJA
↓
INSTYTUCJA
↓
GRUPY
↓
SKUTKI

A. PORÓWNANIE POZIOMU

UMIEJĘTNOŚĆ	WCZEŚNIEJ				TERAZ				ZMIANA
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozumie pojęcie władzy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Odróżnia władzę od przemocy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozumie legitymizację.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Rozpoznaje elementy państwa.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozumie rolę instytucji publicznych.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Dostrzega znaczenie prawa.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Rozumie funkcję podatków.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Analizuje różne interesy w decyzjach publicznych.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NOWA DECYZJA PUBLICZNA

Władze miasta planują przeznaczyć część budżetu na rozbudowę transportu publicznego zamiast na zwiększenie liczby miejsc parkingowych w centrum.

Kto podejmuje decyzję? _____

Kogo decyzja dotyczy? _____

Jakie grupy mogą mieć różne interesy?

_____

_____

C. CZY UCZEŃ ANALIZUJE POLITYKĘ SZERZEJ?

WCZEŚNIEJ	TERAZ
☐ wybory	☐ wybory
☐ partie	☐ partie
☐ decyzje publiczne	☐ decyzje publiczne
☐ instytucje	☐ instytucje
☐ konflikty interesów	☐ konflikty interesów
☐ polityki publiczne	☐ polityki publiczne

D. LEGITYMIZACJA

Funkcjonariusz wykonuje obowiązki wynikające z prawa i pełnionej funkcji.

Czy uczeń potrafi wyjaśnić, dlaczego samo posiadanie siły nie jest tym samym co legalnie uznana władza?

☐ NIE ☐ Z POMOCĄ ☐ SAMODZIELNIE

☐ SAMODZIELNIE + PRZYKŁAD

E. CO SIĘ POPRAWIŁO?

☐ rozumienie państwa
☐ instytucje
☐ władza
☐ legitymizacja
☐ analiza interesów
☐ polityka poza wyborami

F. CO NADAL SPRAWIA TRUDNOŚĆ?

_____

_____

G. KOLEJNY KROK

☐ podstawowe pojęcia
☐ analiza decyzji publicznych
☐ porównanie interesów
☐ legitymizacja
☐ polityki publiczne
☐ przejść do obywatelstwa i demokracji

KARTA MONITOROWANIA

Obywatelstwo, demokracja i ruchy społeczne

Sprawdź, czy uczeń coraz lepiej rozumie prawa, uczestnictwo, demokrację i znaczenie działania zbiorowego.

PRAWO → DOSTĘP → UCZESTNICTWO → WPŁYW

Uczeń/Uczennica: _____ Klasa: _____

Data diagnozy: _____ Data obserwacji: _____

Nauczyciel: _____

A. PORÓWNANIE POZIOMU

WCZEŚNIEJ → TERAZ

UMIEJĘTNOŚĆ	WCZEŚNIEJ 1	2	3	4	TERAZ 1	2	3	4	ZMIANA
1. Rozumie pojęcie obywatelstwa.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Rozpoznaje prawa obywatelskie.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozumie różnicę między posiadaniem prawa a możliwością rzeczywistego korzystania z niego.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Rozpoznaje różne formy uczestnictwa obywatelskiego.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Rozumie, że demokracja nie ogranicza się do wyborów.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Dostrzega znaczenie debaty publicznej i kontroli władzy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Rozpoznaje działanie ruchu społecznego.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Rozumie znaczenie działania zbiorowego.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. PRAWO FORMALNE A RZECZYWISTA MOŻLIWOŚĆ

W mieście wszyscy mieszkańcy mają prawo uczestniczyć w konsultacjach publicznych. Spotkania odbywają się jednak wyłącznie w godzinach pracy, a informacje o nich są publikowane w mało widocznym miejscu.

Czy samo istnienie prawa oznacza, że każdy ma taką samą możliwość skorzystania z niego?

☐ TAK ☐ NIE ☐ TRUDNO POWIEDZIEĆ — WYJAŚNIJ

_____

_____

_____

C. CZY UCZEŃ WIDZI WIĘCEJ NIŻ WYBORY?

WCZEŚNIEJ	TERAZ
☐ głosowanie	☐ głosowanie
☐ petycje	☐ petycje
☐ konsultacje	☐ konsultacje
☐ organizacje społeczne	☐ organizacje społeczne
☐ debata publiczna	☐ debata publiczna
☐ pokojowe demonstracje	☐ pokojowe demonstracje
☐ kontrola działań władz	☐ kontrola działań władz

D. NOWA SYTUACJA — DZIAŁANIE ZBIOROWE

Mieszkańcy kilku dzielnic organizują wspólną kampanię dotyczącą jakości transportu publicznego. Zbierają dane, przygotowują petycję, spotykają się z władzami i informują innych mieszkańców o problemie.

Co wskazuje, że jest to działanie zbiorowe?

_____

_____

Jaki wspólny cel można rozpoznać?

_____

E. CZY UCZEŃ ROZUMIE RUCH SPOŁECZNY?

☐ NIE ROZPOZNAJE	☐ ROZPOZNAJE Z POMOCĄ	☐ ROZPOZNAJE SAMODZIELNIE	☐ ROZPOZNAJE I UZASADNIA

F. CO SIĘ POPRAWIŁO?

- ☐ rozumienie praw
- ☐ dostęp do praw
- ☐ uczestnictwo
- ☐ demokracja
- ☐ ruchy społeczne
- ☐ działanie zbiorowe
- ☐ uzasadnianie

G. CO NADAL WYMAGA PRACY?

_____

_____

_____

H. DECYZJA NAUCZYCIELA

- ☐ temat opanowany
- ☐ potrzebna krótka powtórka
- ☐ potrzebne dodatkowe przykłady
- ☐ potrzebna analiza konkretnych sytuacji
- ☐ potrzebna praca nad uzasadnianiem
- ☐ uczeń jest gotowy do trudniejszych zadań

I. ZAMKNIĘCIE MODUŁU 03

POSTĘP W TYM OBSZARZE

☐ BRAK WYRAŹNEJ ZMIANY ☐ NIEWIELKI POSTĘP ☐ WYRAŹNY POSTĘP ☐ STABILNE OPANOWANIE

MODUŁ 04

ANALIZA WYNIKÓW I PLAN DALSZEJ PRACY

Zamień pojedyncze zaznaczenia w konkretną decyzję:
co powtórzyć, komu pomóc i jak sprawdzić efekt.

DANE SĄ PRZYDATNE DOPIERO WTEDY, GDY PROWADZĄ DO DECYZJI.

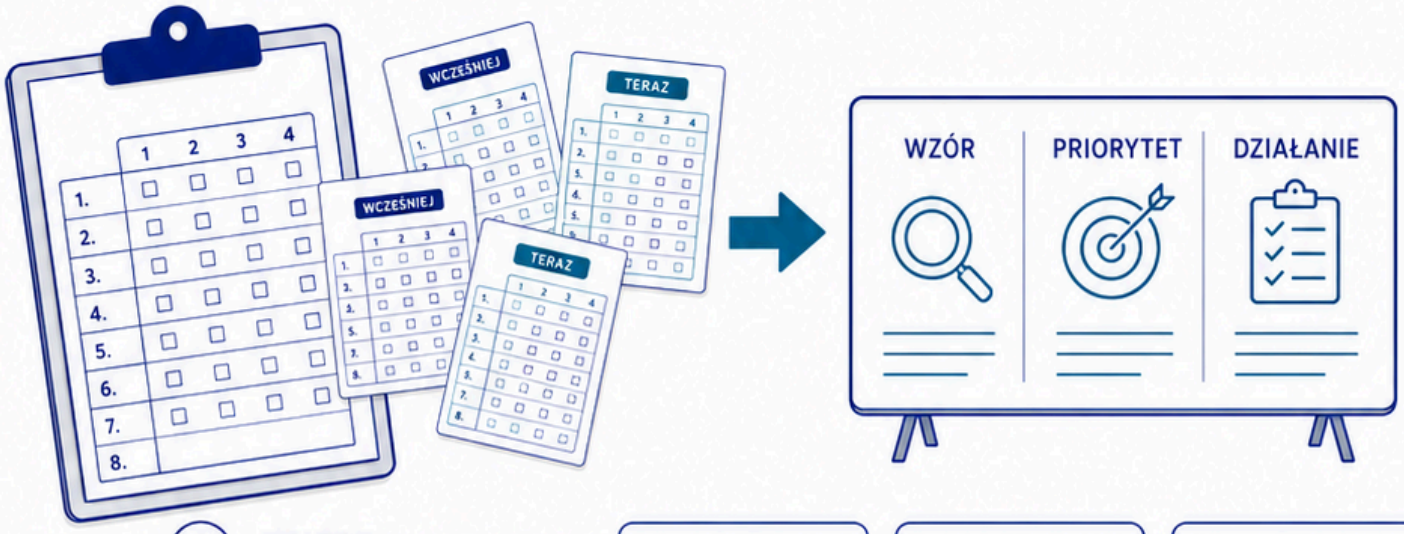

1. **ZBIERZ** — wyniki z kart
2. **PORÓWNAJ** — uczniów i obszary
3. **ZNAJDŹ WZÓR** — co powtarza się najczęściej?
4. **ZAPLANUJ** — jakiego wsparcia potrzeba?
5. **SPRAWDŹ** — czy działanie przyniosło zmianę?

01 UCZEŃ
Czy potrzebuje indywidualnego wsparcia?

02 GRUPA
Czy podobna trudność występuje u kilku osób?

03 KLASA
Czy cały temat wymaga ponownego wyjaśnienia?

TA SAMA TRUDNOŚĆ MOŻE WYMAGAĆ INNEGO DZIAŁANIA

1 UCZEŃ	→	WSPARCIE INDYWIDUALNE
5–6 UCZNIÓW	→	PRACA W MAŁEJ GRUPIE
WIĘKSZOŚĆ KLASY	→	POWTÓRNE WYJAŚNIENIE TEMATU

KARTA ZBIORCZA

Zbiorcza mapa diagnostyczna klasy

Jedno miejsce, w którym zobaczysz, które obszary są mocne, a które wymagają wspólnej pracy.

Klasa: _____ Liczba uczniów: _____

Okres: _____ Nauczyciel: _____

Data podsumowania: _____

A. MAPA OBSZARÓW

OBSZAR	WYMAGA WSPARCIA	CZĘŚCIOWO	SAMODZIELNIE	PEWNIE I ŚWIADOMIE	PRIORYTET
1. Spojrzenie socjologiczne					
2. Socjalizacja, grupy, status i role					
3. Émile Durkheim					
4. Karol Marks					
5. Max Weber					
6. Kultura, tożsamość i różnorodność					
7. Nierówności i stratyfikacja społeczna					
8. Praca i kapitalizm					
9. Władza, państwo i polityka					
10. Obywatelstwo, demokracja i ruchy społeczne					

B. JAK OZNACZYĆ PRIORYTET?

A — PILNE

B — WAŻNE

C — DO UTRWALENIA

D — OPANOWANE

C. NAJSILNIEJSZE OBSZARY KLASY

1. _____
2. _____
3. _____

D. OBSZARY WYMAGAJĄCE POWTÓRKI

1. _____
2. _____
3. _____

E. CZY PROBLEM DOTYCZY...

☐ POJEDYNCZYCH UCZNIÓW ☐ CZĘŚCI KLASY ☐ WIĘKSZOŚCI KLASY

F. NAJWAŻNIEJSZY WNIOSEK

Najważniejszy wniosek po analizie kart:

_____

_____

_____

G. DECYZJA

- ☐ kontynuujemy program
- ☐ potrzebna krótka powtórka
- ☐ potrzebna powtórka całego obszaru
- ☐ potrzebne grupy wsparcia
- ☐ potrzebna praca indywidualna
- ☐ potrzebne dodatkowe zadania dla uczniów zaawansowanych

ANALIZA TRUDNOŚCI

Mapa najczęstszych trudności

Nie pytaj tylko „który temat jest trudny?”. Sprawdź także, jaki rodzaj trudności powtarza się najczęściej.

Klasa: _____ Okres: _____ Data analizy: _____

A. JAKI RODZAJ TRUDNOŚCI WYSTĘPUJE?

RODZAJ TRUDNOŚCI	NIE WYSTĘPUJE	POJEDYNCZO	CZĘSTO	BARDZO CZĘSTO
1. Nie rozpoznaje pojęcia.	☐	☐	☐	☐
2. Rozpoznaje pojęcie, ale nie potrafi go wyjaśnić.	☐	☐	☐	☐
3. Myli podobne pojęcia.	☐	☐	☐	☐
4. Myli autorów.	☐	☐	☐	☐
5. Zna definicję, ale nie rozpoznaje przykładu.	☐	☐	☐	☐
6. Rozpoznaje przykład, ale nie potrafi uzasadnić.	☐	☐	☐	☐
7. Opisuje sytuację zamiast ją analizować.	☐	☐	☐	☐
8. Ocenia sytuację zamiast ją wyjaśniać.	☐	☐	☐	☐
9. Nie dostrzega więcej niż jednej perspektywy.	☐	☐	☐	☐
10. Nie przenosi wiedzy na nowy przykład.	☐	☐	☐	☐
11. Ma trudność z analizą krótkiego tekstu.	☐	☐	☐	☐
12. Ma trudność z samodzielnym formułowaniem odpowiedzi.	☐	☐	☐	☐

B. TRUDNOŚĆ DOTYCZY GŁÓWNIE...

☐ WIEDZY

☐ ROZUMIENIA

☐ ROZRÓŻNIANIA POJĘĆ

☐ INTERPRETACJI

☐ ZASTOSOWANIA

☐ UZASADNIANIA

☐ SAMODZIELNOŚCI

C. TREŚCI, W KTÓRYCH PROBLEM POJAWIA SIĘ NAJCZĘŚCIEJ

	TEMAT	GŁÓWNA TRUDNOŚĆ
1.		
2.		
3.		
4.		

D. CO MOŻE POMÓC?

Jeśli uczeń...		pomoc
NIE ROZUMIE POJĘCIA	→	krótkie wyjaśnienie + prosty przykład
MYLI POJĘCIA	→	porównanie „A vs B”
NIE ROZPOZNAJE W SYTUACJI	→	więcej krótkich przypadków
NIE UZASADNIA	→	schemat „odpowiedź + ponieważ...”
NIE PRZENOSI WIEDZY	→	nowy przykład bez podanego pojęcia

E. NAJWAŻNIEJSZY WZÓR

CO POWTARZA SIĘ W WIELU KARTACH?

_____

_____

_____

_____

F. PRIORYTET

☐ **PILNE** — blokuje dalszą naukę

☐ **WAŻNE** — wymaga powtórki

☐ **UTRWALIĆ** — uczeń jest blisko samodzielności

☐ **ROZSZERZYĆ** — poziom opanowany

PLAN DZIAŁANIA

Plan wsparcia i powtórki

Zapisz nie tylko „co trzeba poprawić", ale dokładnie: co zrobisz, z kim, kiedy i jak sprawdzisz efekt.

Klasa / uczeń: _____ Data planu: _____

Nauczyciel: _____

1 — TRUDNOŚĆ

A. CO WYMAGA WSPARCIA?

Co dokładnie sprawia trudność?

np. mylenie statusu i roli / brak uzasadnienia / trudność z anomią

_____

_____

_____

2 — CEL

B. JAKI JEST CEL?

Po zakończeniu pracy uczeń powinien potrafić:

_____

_____

_____

CEL POWINIEN OPISYWAĆ TO, CO UCZEŃ BĘDZIE POTRAFIŁ ZROBIĆ.

Unikaj: „zrozumieć lepiej"
Lepiej: „samodzielnie rozróżnić status i rolę w nowym przykładzie"

3 — DZIAŁANIE

C. JAKIE DZIAŁANIE ZASTOSUJĘ?

- ☐ ponowne krótkie wyjaśnienie
- ☐ przykład krok po kroku
- ☐ porównanie dwóch pojęć
- ☐ mapa pojęć
- ☐ analiza krótkich sytuacji
- ☐ praca w parze
- ☐ mała grupa
- ☐ zadanie indywidualne
- ☐ tekst źródłowy
- ☐ ćwiczenie z uzasadnianiem
- ☐ inne: _____

4 — DLA KOGO?

- ☐ JEDEN UCZEŃ
- ☐ KILKU UCZNIÓW
- ☐ MAŁA GRUPA
- ☐ CAŁA KLASA

5 — KIEDY?

Data rozpoczęcia:

_____

Termin ponownego sprawdzenia:

_____

F. JAK SPRAWDZĘ EFEKT?

4 — DOWÓD POSTĘPU

- ☐ nowy przykład
- ☐ krótka odpowiedź pisemna
- ☐ odpowiedź ustna
- ☐ zadanie porównawcze
- ☐ interpretacja sytuacji
- ☐ samodzielne uzasadnienie
- ☐ ponowne użycie karty monitorowania

G. PO CZYM POZNAM, ŻE CEL ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY?

Uczeń samodzielnie:

_____

_____

_____

H. WYNIK PO WSPARCIU

- ☐ CEL NIEOSIĄGNIĘTY
- ☐ CZĘŚCIOWO
- ☐ CEL OSIĄGNIĘTY
- ☐ CEL OSIĄGNIĘTY PEWNIE

I. CO DALEJ?

- ☐ kontynuować wsparcie
- ☐ zmienić strategię
- ☐ zakończyć wsparcie
- ☐ przejść do trudniejszego zadania

KARTA KOŃCOWA

Diagnoza → Postęp

Porównaj punkt wyjścia z aktualnym poziomem i zobacz, co naprawdę zmieniło się w pracy ucznia.

Uczeń/Uczennica: _____ Klasa: _____

Okres obserwacji: _____ Nauczyciel: _____

A. PUNKT WYJŚCIA I POZIOM AKTUALNY

OBSZAR	DIAGNOZA				TERAZ				POSTĘP
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Rozumienie pojęć	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
2. Rozróżnianie pojęć	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
3. Rozróżnianie autorów	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
4. Rozpoznawanie pojęcia w sytuacji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
5. Interpretacja	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
6. Łączenie teorii z codziennością	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
7. Dostrzeganie różnych perspektyw	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
8. Uzasadnianie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
9. Samodzielność	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑
10. Przenoszenie wiedzy na nowy przykład	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	↓ = ↑

B. NAJWIĘKSZY POSTĘP

NAJWIĘKSZA ZMIANA

Uczeń zrobił największy postęp w:

_____

Co potrafi teraz, czego wcześniej nie robił samodzielnie?

_____

_____

_____

C. CO JEST JUŻ STABILNE?

- ☐ podstawowe pojęcia
- ☐ autorzy
- ☐ analiza sytuacji
- ☐ interpretacja
- ☐ zastosowanie teorii
- ☐ uzasadnianie
- ☐ samodzielność

D. CO NADAL WYMAGA WSPARCIA?

_____

_____

_____

E. JAKI RODZAJ WSPARCIA NADAL JEST POTRZEBNY?

- ☐ brak dalszego wsparcia w tym obszarze
- ☐ krótkie przypomnienie
- ☐ więcej przykładów
- ☐ porównanie pojęć
- ☐ pomoc w interpretacji
- ☐ ćwiczenie uzasadniania
- ☐ praca nad samodzielnością
- ☐ indywidualny plan

F. POZIOM SAMODZIELNOŚCI

1 — POTRZEBUJE STAŁEJ POMOCY → 2 — DZIAŁA Z PODPOWIEDZIĄ → 3 — DZIAŁA SAMODZIELNIE → 4 — DZIAŁA SAMODZIELNIE I UZASADNIA

G. NAJBLIŻSZY CEL

NASTĘPNY KROK

Najważniejszy cel na kolejny etap pracy:

_____

_____

_____

H. KOŃCOWA OCENA POSTĘPU

- ☐ POTRZEBUJE DALSZEGO INTENSYWNEGO WSPARCIA
- ☐ WIDOCZNY CZĘŚCIOWY POSTĘP
- ☐ WYRAŹNY I STABILNY POSTĘP
- ☐ PEWNE, SAMODZIELNE OPANOWANIE

I. MINI REFLEKSJA NAUCZYCIELA

CO ZADZIAŁAŁO NAJLEPIEJ?

_____

_____

CO WARTO ZROBIĆ INACZEJ NASTĘPNYM RAZEM?

_____

_____

DIAGNOZA NIE JEST ETYKIETĄ.
TO PUNKT STARTU DO LEPSZEJ PRACY.

OBSERWUJ → ROZPOZNAJ → WESPRZYJ → SPRAWDŹ POSTĘP